

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaaer i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 804

Fredag den 22. August 1919

7de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

oplæger gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
kostar 1 Kr. halvaarlig.

Gode og daarlige Tider.

Nogle Betragtninger om Lønforhold
og Prisstatisik.

I sidste Numer af „Finanstidende“
anstilles bl. a. følgende Betragtninger
over den Lønbevægelse, der er
fremme for Tiden;

Der gaar ikke en Dag, uden at
vi hører om ny Lønkrav. Rent fan-
tastiske Fordringer stilles og op-
skræmmer de ubefæstede Sjæle,
men bag tropper de mere beretti-
giede, mere beskedne, men derfor
lige uheldsvangre Forlangender op,
hvorved vort Erhvervsliv holdes i
en evig Uro. Man kan vistnok uden
Overdrivelse sige, at vore Arbejds-
givers meste Tid gaar med til at
drøfte Arbejdsforholdene, hvoraf føl-
ger en Slappelse af Energi overfor
de Bestræbelser, der burde kunne
paaregne vore Lederes fulde Opmærk-
sømhed, nemlig Varetægelsen af
Samfundets Produktion i Øjeblikket
og ud i Fremtiden.

Den Bevægelse, vi er kommen
ind i, kan ikke blive ved, den bær-
er hen mod en uhyggelig Afslut-
ning, der før eller senere maa ind-
træffe.

Hvis man følger Prisniveauet gen-
nem en længere Periode, da kan
man iagttagelse store Forskydninger
op og ned. Det er forkert at tro,
at Priserne er steget op efter som
en Spiral fra Slægtled til Slægtled.
Som al anden Udvikling bevæger
de sig i Bølger op og ned. Prisni-
veauet i Tiaaret 1901—1910 var f.
Eks. det samme som i Perioden
1845—50, snarest lidt lavere. Sætter
man Prisniveauet i 1845—50 lig
100, var det i 1874 131, men i 1896
var det sunket til 88. Eller for at
tage en fransk Undersøgelse af Pro-
blemet: hvis der opstilles et Nor-
malbudget for en Arbejderfamilie,
kunde dette Budget i 1875 gennem-
føres for en Aarsindtægt af 1145
Francs, i 1906 for 907 Francs og
i 1910 for 1061 Francs.

Altsaa Livet, maalt i lange Tids-
rum, er med den stigende industri-
elle Udvikling og den forøgede Ver-
densproduktion bleven billigere at
leve. Først Krigen har standset
denne Udvikling, standset den mid-
lertidigt, standset den foran en Af-
grund, hvor en rasende Malstrøm

skummer. Naar man ikke i Almin-
delighed har set dette, skyldes det,
at hvert Prisfald er blevet modvir-
ket af en Udvidelse af det daglige
Forbrug. Menneskene har højet
deres Livsvaner, og de store Mas-
ser har evnet at benytte Prisfalds-
perioderne til at stige socialt opad
for saa, naar Reaktionen indtraf, og
det blev dyrere at leve, at holde
Forbruget tilbage, indtil ny Lønkrav
kunne rejses. Forbrugets Elasticitet
har modereret Udsvingene.

Forudsætningen for denne Frem-
gang, der har fortsat sig et Aarhun-
drede igennem op til 1914, var den
stærke og brede Produktion. Folke-
mængden voksede hastigt, men den
spredte sig over Verdensdelene og
hjælp til med at løfte ny Rigdomme.
Gennem tykt og tyndt, gennem
gode og daarlige Tider, skred vi
fremad og jo rigeligere Forbruget
blev, des mere elastiske blev det
ogsaa. Krigsaarene har vist, hvilken
en Reserve et Samfund har i sit
sædvanlige Forbrug. Men Krigsaa-
rene har ogsaa taget et dybt Greb
i denne Reserve, ikke saa meget
herhjemme som i de krigsførende
Lande. Det bør man nøje overveje,
naar man i Øjeblikket vil gøre Ver-
denshusholdningens Status op. Me-
dens Produktionen er lamslaet og
Arbejdsorganismens Nervesystem er
gennemrystet, er Forbruget skrum-
pet ind, saa dets Elasticitet næsten
er forsvunden.

Følgen heraf kan vi daglig iagt-
tage. Næppe stiger Priserne, før de
høje Lønfordringer melder sig. Og
næppe er disse gennemført, før de
knappe Verdenslagre giver efter, og
Priserne atter stiger. Saaledes hid-
der det ene Forhold det andet op.
Det er som to kæmpende Hære,
der bølger frem og tilbage over
samme Valplads. Snart er den ene,
snart den anden stærkest. Men Re-
sultatet af dette Livslag bliver, at
Valpladsen lægges øde som i N
frankrig.

En ældre nationaløkonomisk Skole
opstillede Løven om en Lønnings-
fond, der var bestemmende for Ar-
bejdslønnens Størrelse. Deraf dan-
nedes den betryggende, jærnhærd-
te Lønteori, hvorefter Arbejderne aldrig
kunde forbedre deres Kaar, men
evigt maatte leve paa Sultegrænsen.
Lønningsfundsloven var urigtig, fordi
den toges for mekanisk og katego-
risk, men der er dog en Sandhed
i den. Der er en Fond, hvoraf Ar-
bejderne saavel som de øvrige Sam-
fundsklasser skal leve, og er den
opbrugt, da maa vi alle suge paa
Labben. Intet Samfund kan i Læng-
den leve over sin Evne. Det besid-
der en vis Velstand, som kan spi-
ses op, naar galt skal være, men
derefter maa det forøge sin Produk-
tion, hvis det vil fortsætte Eksisten-
sen. Nationens Formue er det Mak-
simum, Lønfonden aldrig kan over-
stige.

Foreløbig er der imidlertid ingen
Udsigt til en Strømkæntning. I Storm-
løbet om Verdensmarkerne vil Pri-
serne springe og springe, og Begæ-

ret efter Arbejdskraft holde Trit her-
med. Naturligvis skejer denne Be-
vægelse ud som alle en korrumpet
Tids Livsyttringer. Der gaar Spe-
kulation over i Arbejdskraften. I
den almindelige Tumult hidses Pri-
ser og Lønkrav i Vejret, saa Erhverv-
slivet misler Sans og Samling, hvor-
efter Tilbageslaget kommer. Da staar
vi foran det kritiske Punkt, hvor
Resignationen bliver nødvendig. Jo
voldsommere Opgangen har været,
des haardere maa det ventes, at
Faldet bliver. Noget Hjælpemiddel
mod den ødelæggende Udvikling,
vi befinder os i, findes næppe. Kri-
sen maa rase ud. Sindene maa falde
til Rø, og derefter maa Verdenspro-
duktionen sættes op i det normale
Tempo. Men det er en Styrkeprøve
for Erhvervslivet, der skal udholde
den centnerlunge Vægt af Lønkrav,
Produktionsnedgang og Skatter, og
som endda skal være uglest og
chikaneret.

Vi er kørt løbsk, og Samfundet
knager i sine Fure, men Farten
standser vel en Gang, og den, som
tager Prisstatisikken for sig og el-
tertænksomt følger Kurven fra Slægt-
led til Slægtled fra Krigsaa til Freds-
aar, gennem gode og daarlige Ti-
der han ved, hvorledes den vilde
Jagt ender.

De syv Verdens Vidundere

Verdenskrigen bragte hver Dag
nye Jobposter om Ødelæggelsen
af uerslættelige Kulturværdier; men
naar vi mindes, at svundne Tiders
„uerslættelige Kulturværker“ som for-
længst er sunkne i Grus og som
— hvor storslaaede de end var —
dog er blevet os erstattede, for saa
vidt vi slet ikke føler noget Savn
ved Tanken om, at de ikke er mere.
Hvad er der f. Eks. blevet tilbage
af Oldtidens berømteliggende syv Ver-
dens-Vidundere? Vi kender deres
Navne: det var Babylons hængende
Haver og Ægyptens Pyramider, Di-
anatemplet i Efesos, Fyrtaarnet ved
Alexandria, Mausolæet paa Halikar-
nassos, Kolossen paa Rhodos og
Zeus-Statuen i Olympia. Men er det
stort andet end Navne for os? En-
kelte af Pyramiderne staar endnu
ret uskadt, alt andet er kun Ruiner
eller som Stumper og Stykker for-
delt i Alverdens Musæer. Takket
være disse Rester og Oldtidens Be-
skrivelser er vi dog i Stand til at
danne os et fuldstændigt Billede
af disse Oldtidens ypperste Værker.

Det er det Maleren Kupka har
gjort. Han har med sin Pensel gen-
opbygget de syv Verdens-Vidundere
saadan som de omtrent maa have
set ud. Lad os foretage en Rund-
rejse gennem Oldtiden sammen med
ham og tage Seværdighederne i Øje-
syn.

Kolossen paa Rhodos! Som
Manhattan-Statuen møder Skibene
ved New Yorks Havn, mødte Kolo-
sen Oldtidens Søfarere ved Indsej-
lingen til Rhodos. Den var 35 Me-

ter høj og helt igennem af Bronze.
Man ved ikke hvor mange der har
været om Værket eller hvor længe
det har staaet paa. Men man ved,
at Kolossen blev fuldstændt af Ch a-
res i Aaret 290 f. Chr. — i den
124de Olympiade — og at dens
Kæmpehaand kun i kneben trekvart
Aarhundrede velsignende strakte sig
ud over Sømandene i Havnen.

I Aaret 223 f. Chr. blev den styr-
tet af et Jordskælv. Den blev restau-
reret af Romerne, men ogsaa det
blev kun Menneskeværk, selv om
det var solidt Arbejde. I Aaret 672
e. Chr. solgte Saracenerne de sør-
gelige Rester til en Købmand, der
lod sine Kameler bringe dem —
Gud alene ved — hvorhen. Der var
900 Kamelladninger af denne Rho-
dos-Kolos!

Halikarnassos laa ganske nær
ved Rhodos paa et Bjerg ved Lille-
asiens Kyst. Mausolæet beherskede
helt Byens Profil. Det var egentlig
en Gravbygning, men stod for Old-
tidens Folk som et Mindesmærke
over en stor Kærlighed. Fyrsten Mau-
sollos havde, følgende en ægyptisk
Skik, giftet sig med sin Søster Ar-
temis. Han døde ca. 350 f. Chr., i
sit 24de Regeringsaar, og hans sør-
gende Søster og Dronning tilkaldte
straks Kunstnerne Phileas og Saty-
ros og overdrog dem at rejse ham
et værdigt Gravmæle. Snart bukkede
hun imidlertid selv, under for sin
Sorg, og hendes Broder Hydrikos
fuldendte saa Værket i Løbet af to
Aar. Bygningen var 40 Meter høj,
og vældige Trapper, der vogtedes
af Stenløver, førte op til den. Dens
Plan var rektangulær og selve Byg-
ningen lignede i eet og alt et ionisk
Tempel. Øverst bar 36 Søjler „Taget“,
der var en brudt Pyramide
med 24 Trappetrin. Paa en lille
Platform øverst paa Pyramiden stod
en Doppelstatue af de to Ægtefæl-
ler, hvis Aske hvilede i en Grav-
hvelving under Templet. Mausolæet
i Halikarnassos knejste stolt igen-
nem mange Aarhundreder. Først
henimod Middelalderen forfaldt det.
I det 15de og 16de Aarhundrede
førte Johannitterne Ruinerne bort
for at anvende Stenene i deres For-
sværsværker mod Tamerlan og Tyr-
kerne.

Fra Halikarnassos til Efesos var
der kun to Døgn's Sejlads op ad
Kysten. Her dyrkedes en anden Ar-
temis, — Gudinden, Jagtens og Kysk-
hedens Gudinde, Diana. Til hendes
Ære havde Indbyggerne rejst det
berømte Tempel, en Labyrinth af
Søjler og Skulpturer, af Guld og
Elfenben og Marmor. Det blev fuld-
endt i det 6te—7de Aarhundrede
før Kristus under Ledelse af Kunst-
nerne Chersifron, Rhocos og Theo-
doros. I Aaret 356 f. Chr. satte en
Stymper Her o s t r a t, samme Nat
som Alexander den Store kom til
Verden, Ild paa Templet, som blev
lagt i Aske. Hans Motiv var kun
det, at han ønskede at blive berømt,
et Ønske, han fik opfyldt, vi min-
des ham jo bestandig med Udtryk-
ket „herostratisk Berømmelse“.

Skønt Gudindens Statue inde i
Artemis-Templet ifølge Datidens Tro
var „nedfalden fra Himlen“, regne-
des den dog ikke for nær saa gud-
dommelig som Billedhuggeren Fidias'
Zeusstatue i Zeustemplet i
Olympia. Den naaede fra Tempels
Gulv til dets Loft, bestod af en Træ-
kerne, der var belagt med Guld.
og Elfenbensplader. Buste og Arme
var af Elfenben, Klædebonnet og
Haaret af Guld. Af Guld var ogsaa
Verdenssceptrer, som han holdt i
sin venstre Haand og den „lille“
Statue, som stod paa hans højre.
Denne lille Statue var saa høj som
et Kæmpemenneske og forestillede
Sejrens Gudinde Nike, som jo end-
nu den Dag i Dag synes at have
den største Menighed i Verden.

Ikke mindre end fire af de nye
Vidundere var saaledes at finde i
den græske Del af Oldtidens Ver-
den. Vilde man se de andre, maatte
man rejse lange Veje. Fra Athen
til Babylon varede Rejsen henimod
hundrede Dage. Men den lønede
sig. Selv om Byen Babylon, den-
gang Grækenland stod paa Magtens
Tinde, forlængst var forvandlet til
Ruiner, saa blomstrede dog de hæn-
gende Haver over Ødelæggelsens
Vedstyggelighed. De hængende
Haver var ikke et Værk af Semira-
mis — som man almindeligt anta-
ger — men bygget af Kong Nabu-
kodurussur. Han vilde trøste sin
mediske Yndlingshustru for Tabet
af hendes Hjemlands Bjerge, og
lod simpelthen sine Slaver slæbe
et Par Bjerge sammen paa Sletterne
ved Babylon. Han stivede „Bjer-
gene“ af med Terrasser og beplan-
tede dem med Frugttræer.

Skabt i et Lune som de var, fik
de hængende Haver Lov til at smul-
dre, til der ikke var mere tilbage
af dem, medens Ægyptens Pyra-
mider, som Udtryk for al Ægyptens
Visdom, har overlevet Aartusinder.
Endnu har ingen løst Pyramidernes
Gaade. Man mener, at de er Grave
for Konger, og nogle af dem har
sikkert ogsaa været det. Men mange
mener, at de tillige er noget mere.
Underligt skulde det være om en
Konge — som f. Eks. den berømte
Kong Cheops — skulde ruinere sit
Land for at bygge sig selv et Grav-
sted. Meget tyder da ogsaa paa, at
de er bygget efter aldeles bestemte
Principer og i aldeles bestemte Pro-
portioner, som giver et mystisk Ud-
tryk for hele den ægyptisk-kaldæiske
Verdensanskuelse.

Endnu eet — det syvende og sid-
ste — af Verdensvidunderne stod i
Ægypten, omend det var i græsk
Stil. Det var Fyret ved Alexandria.
Det var bygget af Ptolemæos I. og
Ptolemæos II. i det 3die Aarhundrede
f. Chr., var 160 Meter højt og ly-
ste 50—60 Kilometer bort over Hav
og Land. Ad en ottekantet Vindel-
trappe kunde „Fyrmestrene“ stige
op til Toppen med deres Pakæsler
med Brændslet. Nederst i Soklen
boede Fyrmestrene og deres Svende.
Der var tillige Brændselsrum, hvor
Brændslet tørredes, og Stalde til

Pakæslerne. — Oldtidens syv Verdens-Vidundere — der er kun Navnene og nogle Ruiner tilbage. Andre „Vidundere“ har set Dagens Lys og er sunket i Grus. Menne-skehedens er Energi tilsyneladende ubegrænset. Hvad der nu slaas i Stykker, vil blive bygget op igen, solidere, vældigere og lige saa smukt, omend skabt af en anden Smag, en anden Kultur, en anden Verdens-anskuelse. *

August.

Høsten er inde — de syngende Leer livæsses i Sensomrens Vind. Høsten er inde — de ældgamle Veer vaagner igen i mit Sind. Længsler, som Sommeren kaldte til Live dør i den tonende Høst. Intet som er, skal evindeligt blive — skarpt toner Leernes Røst.

Intet for evigt vi fik i vort Eje; hvad der er skabt, skal forgaa. Alt, hvad der glædedes, Høsten skal meje ned som de sorgløse Straa. Alt hvad vi sanked os, Nætter og Dage, Fest for det jordiske Ler, alt glider bort — vi har intet tilbage, intet der glæder os mer.

Men naar den ildrøde Maane bag Kroner løfter sit lysende Tegn lokker den søde, vemodige Toner frem i den slumrende Egn; skælvende Toner fra Senhøstens Harpe klinger en Nat i August; Se, vore Sværd, der var blanke og skarpe, nu er de røde af Rust.

Tænk paa de Dage der gled os af Hænde. Skæbnen er over os nu. I de vemodige Aftner som denne kommer vi alene i Hu. Kom lad os vandre igen paa de Steder, hvor vi har vandret engang. Duggdraaber glimter og Kilderne græder ud deres hulkende Sang.

Kom lad os vandre, før Aaret er omme, vandre, før alt er forødt, før vore syngende Skove er tomme, før hvad vi elsked er dødt. Høsten har fyldt vore Sjæle med Tynge, skaanselsløst hviner dens Lé — Kom lad os vandre og kom lad os synge, synge af Vemod og Vé.

Chr. Stub Jørgensen.

Uvejr og Solpletter.

—o—

Jorden er som bekendt at regne for en stor Magnet, der blandt andet foranlediger Kompasnaalens Misvisning og Hældning; denne Krafts normale Tilstand véd vi god Besked med, men pludselig kan der opstaa de saakaldte magnetiske Uvejr, der i lange Tider har voldt Viden-skabens Hovedbrud.

Uvejrene ledsages hyppigt af Nordlys (der ogsaa har været observeret i denne Maaned), men mærkeligst er det, at de synes nær knyttede til Solpletterne; thi selv om Solen var en uhyre stærk Magnet, skulde den ikke kunne bevirke Forandringer af saa indgribende Art, som Uvejrene kan vokse til, paa den fjerne Jordklode.

Forbindelsen er der imidlertid, og det tør antages, at der for Tiden enten er eller er under Opmarsch betydelige Pletter paa Solskiven.

Utalte Aarmillioner er det, siden det lille Støvgran Jorden forlod sin Moder og ved et eller andet Tilfælde knipsedes ud i Verdensrummet, men alligevel spiller Moder Sol den Dag i Dag en alt overvældende Rolle i sin vildfarne Datters Liv. Den Vilde kender til det og véd, at Solen gi-

ver Lys og Varme og regulerer Vejret, men Kulturmennesket opdager mere og mere, hvorledes Solen direkte eller indirekte er den mægtige Faktor i meget andet, i vore antropologiske, hygiejniske og sociale Forhold.

Fra denne Erkendelse opstod meget naturligt Spekulationen om, hvorvidt denne „Livets Kilde“ kan vedblive at overøse Jorden i det Uendelige med ligesaa megen Kraft som tidligere. Hvad bestaar denne straalende hede Indretning af, og hvorfra faar den sin tilsyneladende uformindskede Evne.

De grundede paa det fra Tempelne i Babylon og Memfis, fra Stjernetemaerne i Kina og Indien, fra Teokallierne paa Mejicos Højslette, og vi spekulerer paa Problemet den Dag i Dag, udrustet med de fineste Kikkerter og matematiske Erfaringer.

Vi véd meget lidt, vi er yderst usikre, men vi antager, at:

Solens Indre er i halvt flydende, halvt luftformet Tilstand, og udenom denne mystiske Kerne ligger der en Art Skæl af glødende Luftarter, tunge inderst og lette yderst.

Kernen er uhyre hed, men de ydre Lag (Brint, Helium) mindre varme, og den straalende Corona, Solens yderste Bestanddel, af endnu lavere Temperatur, altsammen naturligvis forholdsvis sagt.

Men altsaa: kan denne Varmeudstraaing vedblive? Man kiggede paa Solen for at spørge den direkte; det var jo muligt, at man kunde se Lyset svækket paa enkelte Punkter. Og nogle paastod allerede i Oldtiden at have set mørke Skygger, saadan en Slags Furer i Apollos aldrende Aasyn.

Dog, det var maaske Vildfarelse og optisk Bedrag; senere Tiders mindre kritiske Naturer glemte ganske simpelt Spørgsmaalet.

I Aaret 1610 sad der imidlertid et flittigt Forskerpar i det afslids Østfriesland og studerede Solen. Det var Fader og Søn, David og Johan Fabricius, der boede i Landsbyen Osteels Præstegaard. Der opdagede saa først Sønnen, der iøvrigt var Læge, at Himmelstjernen faktisk havde mørke Punkter.

Aaret efter udgav han en lille Bog derom („De maculis in sole observatis“), og Opdagelsen bekræftedes samtidigt af den store Galilei, der var draget til Rom med sin nys konstruerede Kikkert.

Opdagelsen satte gennem Aarene Astronomerne og senere ogsaa Lægefolk i forstaaelig Ophidselse, og længe antog man, at Solen i Virkeligheden var paa Retur. Indtil iherdige Studier og Tidens Løb bragte for Dagen, at Pletterne, hvor store de end var, mest syntes at være Fænomener af ældgammel Natur og at have bestemte Perioder.

De Lærde véd nu, at Pletterne udelukkende forekommer i et Bælte omkring Solens Ækvator og i Løbet af ca. 14 Dage bevæger sig fra Skivens østlige til den vestlige Rand.

De bestaar af en mørkere Kerne og en Halvskygge og har et ejendommeligt fjerstribet Udseende, der lader antage, at de piskes af vældige Orkaner. Størrelsen varierer overordentligt, og man har iagttaget Pletter, der var 17 Gange større end Jordens Overflade.

Men om det er Huller i Solatmosfæren eller fortættede Damp eller hvad, det aner man endnu intet om. Af største Interesse er derimod Erkendelsen af deres elleveaarige Periode; jo flere Pletter des mindre Solvarme, og Solens Varme har derfor elleveaarige Vekselperioder. Og naar de viser sig i Mængde, faar vi magnetiske Uvejr hernede.

Afstedkommer disse sælsomme Fortæelser endnu mere paa Jordklo-

den? Ja, den store engelske Astronom John Herschelle mente for ikke længe siden, at der var en Forbindelse mellem Solpletterne og Plantevæksten, saa at de frembragte Svingninger i Korn-Afgrøden.

„Dg. Nyh.“

Kirken.

Højt paa Bakkens Top den knejste stirred over Havnens Master, saa, naar hvide Sejl blev hejste af de oljeklædte Gaster, fulgte Skibet, naar med Opsang det blev varpet ud af Havnen og stod bort mod fjerne Lande — stolt med Bølgebrus om Stavn.

En for en den saa' dem drage, alle Havnens sorte Skuder; „Balder“, „Odin“, „Thor“ og „Brage“ og de andre gamle Guder. Naar den sidste Is var smeltet, drog de ud at røgle Donten; Kirketaarnet stod og stirred, mens de svandt bag Horisonten.

Denne gamle røde Kirke, som har hilst saa mangen Skipper jeg har hørt dens Vindfløj knirke over Havnebakkens Kipper; jeg har elsket disse Mure, Taarnets Ur og Tagets „Rytter“; tit som Dreng jeg løb og leged mellem Kirketrappens Pylter.

Aa, bag Kirkegaardens Hække er saa mangen Skipper havnet, jeg har set dem staa i Række, deres Stene „elsket, savnet“. Over Stenens mørke Flade kaad den grønne Vedbendt rendle; jeg har tit med Vemod stirret paa et Navn, jeg ikke kendte.

Men naar Efteraarsorkaner kom med Hyl og Brøl fra Vesten, Taarnets rustne Vindfløjhaner galed stygt i Natteblæsten. Da sprang Skuderne som Prikker frem langt ude i det fjerne, og som Kending Kirketaarnet hilste hver en ny Lanterne.

Mangen Skipper stod ved Rattet, vendte sig i Oljefrakken, barsk sit vaade Skæg han glatted, mens han stirrede mod Bakken efter Kirkens røde Mure, og naar de stod frem af Disen kom der Gensynstryd i Blikket, og han blottet stille Issen.

Da jeg sejled ud af Havnen i de kolde Vinterdage, stod jeg tavs forstemt i Stavn, stirred uafbrudt tilbage, og mit Øje ramte Kirken, som paa Bakketoppen knejste; ja, jeg lettede paa Hatten, bød „paa Gensyn“, før jeg rejste. Jørgen Vibe.

Middel til Sukkerbesparelse.

—o—

De fleste Husmødre har vel nok næret et stille Haab om, at Sukkeret skulde blive frigivet inden Syltetiden kom. Da dette imidlertid ikke er indtruffet, maa man for at skaffe saa meget Sukker som muligt til Syltning se at spare, hvad man kan i det daglige.

Samtidig med Syltetiden kommer som bekendt den Tid, da man spiser mest Frugtsupper og Frugtgrød, og det er navnlig ved Tillavningen af disse, at dette Middel — Anoxin — som nu skal omtales, kan anvendes.

Anoxin, som allerede i Fjor brugtes i stor Udstrækning i Sverrig, er en 5 pCt.-holdig Natronlud; man køber paa Apoteket en Opløsning af 55 g fast Natriumhydrat opløst i 1 Liter Vand, denne tilsættes saa i større eller mindre Mængde de forskellige Frugtretter. Anoxin har den Evne, at det neutraliserer Syren i Frugten; tilsætter man saaledes Anoxin til en sur Ret, mildnes den sure Smag betydeligt, og der kræves herved mindre Sukkermængde for at Retten kan faa en behagelig Smag. Anoxin sparer saaledes paa Sukkeret, men er dog ikke noget Sædningsmiddel og heller ikke no-

get Konserveringsmiddel, selv om det ved Undersøgelser er godtgjort, at Anoxin til en vis Grad hemmer Gæring i Syltetøj. Hovedvægten bør i alle Tilfælde lægges paa Anoxinet som Sukkerbesparingsmiddel. Hvor meget Sukker der i hvert enkelt Tilfælde kan spares, beror paa Frugtens Syrlighed, men i det store og hele kan man sige, at man ved Anvendelse af Anoxin kan spare ca. Halvdelen af Sukkermængden. Anoxin kan anvendes til al Slags Frugt, men har sin største Betydning ved Tilberedning af meget sure Frugter, saasom Rabarber, Ribs, grønne Stikkelsbær, sure Æbler o. l. Ved Anvendelse af Anoxin maa man iagttagelse følgende: det maa kun tilsættes i smaa Portioner og blandes godt med Frugten, inden eventuelt mere tilsættes; herved forhindres en altfor stærk Farveforandring af Frugten. Trods Forsigtighed hænder det, at Farven paa Frugten forandres noget, men denne Forandring er fuldkommen ufarlig og gaar i de fleste Tilfælde tilbage til sit oprindelige Udseende, men man skal aldrig lade Anoxinet koge sammen med Frugten, men først tilsætte det, naar Kogningen er opført.

Af den svenske Professor Hammarstens Udtalelser fremgaar, at Anoxin er fuldkommen uskadeligt i de Forhold, der kan blive Tale om ved Frugtkogning, men selvfølgelig er det en Vædske, man ikke skal smage paa i ublandet Tilstand, og Flasken bør ogsaa stilles paa et Sted, hvor den ikke forveksles med andre.

Rabarbergrød.

600 g Rabarber, 2 dl Vand, 50 g Sukker, 2 Spiseskefulde Kartoffelmel, 2 Spiseskefulde Anoxin.

Vand og Sukker faar et Opkog; de skyllede Rabarber skæres i smaa Stykker og koger i Sukkeropløsning til de er udkogt. Jevningen tilsættes, til sidst Anoxinet.

Stikkelsbærgrød.

1 l Stikkelsbær, ¼ l Vand, 50 g Sukker, 1 Spiseskefuld Anoxin, 2 Spiseskefulde Kartoffelmel.

Tillaves paa samme Maade som Rabarbergrød.

Æblegrød.

750 g sure Æbler, 1—2 dl Vand, 50 g Sukker, 1—1½ Spiseskefuld Anoxin.

Sukker og Vand koges til en Lage, Æblerne skrælles, skæres i smaa Stykker og udkoges i Sukkervandet; Anoxinet tilsættes efter Smag.

Blommekompot.

½ kg Blommer, 100 g Sukker, 3 dl Vand, 2 Spiseskefulde Anoxin.

Blommerne dypes hurtigt i kogende Vand, og Skindet trækkes af; de koges i Sukkerlagen ved ganske svag Varme. Til sidst tilsættes Anoxinet.

I Stedet for at flaa Blommerne kan de ogsaa halveres og Stenene udtages, hvorefter Blommerne koges i Sukkerlagen.

Rabarbermarmelade.

1 kg Rabarber, 2 dl Vand, 3 Spiseskefulde Anoxin, 200 g Sukker (ca. ¼ Vægt mod Masse).

Rabarberne skylles, skæres i smaa Stykker og koges i Vandet til det bliver udkogt, Sukkeret tilsættes og Massen indkoges til den er jævn, hvorefter Anoxinet tilsættes; røres godt rundt.

Rødgrød.

½ kg Ribs, ¼ kg Hindbær, Vand, 100 g Sukker, 1—2 Spiseskefulde Anoxin, 60 g Sago- eller Kartoffelmel pr. l Salt.

Ribs og Hindbær skylles, koges i Vandet, sies og sødes; Anoxin og Jevning tilsættes.

E. Herlev-Müller.

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 24. August.

St. Ols Kirke Kl. 8.

Allinge Kirke Kl. 10, Skr. 9¼. Samme Dag Kl. 3, i Sandvig Missionshus, Missionær Ærø.

Mandag Ungdomsafdelingen.

Tirsdag K. F. U. K.

Onsdag Samfundsmøde.

Torsdag K. F. U. M.

En flink Mand,

som kan bruge 1 Par Heste for en Plov, kan straks faa Arbejde paa **Badstadsgaard** i Rø. Er Manden gift maa Konen kunne malke 8 Køer. — God Huslejlighed.

Advarsel.

Da der stadig skæres Hasselspi-rer paa undertegnede Grund uden Tilladelse, vil de blive draget til Ansvar for samme, naar det opda-ges hvem det er.

C. Olsen, Stenbækken.

E. Hansen 26 Slv. Prc. Olsker.

En 1 Aars gammel Kviekalv

er til Salg.

Jacobsen,

„Bakkelyst“ Ruts.

2 gode Malkegeder

er til Salg.

Anders Jacobsen,

Dammen, Olsker.

Klid

paa Januar Rekvisitioner faas hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Prima amerikansk

Sirup og Frugtsukker

er hjemkommen og sælges uden Kort.

J. B. Larsen.

Soyaskraa

og

Svinemel

er paa Lager.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Bedste Sort Drainør

1¼“ — 1½“ — 2“ — 2½“ — 3“ — 4“

Lagrede cementerede Mufforør

4“ — 6“ — 9“

Glasserede Lørkrybber

til Ko- og Svinestalde er paa Lager og sælges til allerlaveste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Riks og Biskuit

uden Kort

fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Alle Slags

Piasavakoste og Børster,

Kalkkoste, Kalkpensler,

Malerpensler

sælges til billige Priser.

Nordlandets

Handelshus.

Blandet Frugtsaft

Hindbærsaft

Hyldebærsaft

Jordbærsaft

Kirsebærsaft

Ribbssaft

Solbærsaft

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Tobak

C. W. Obels bekendte Mærker
anbefales fra
Allinge Kolonial og Produktforretning

Kunsthonning

i halvkilo Daaser
Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

En ældre Pige eller Enke,

som kan malke to Køer, kan faa
en let Plads til 1. September eller
1. November hos

Jens Hansen,
Lindesskoven i Rø.

Ægte Livorno

Sukat

er hjemkommen.

J. B. Larsen.

En dygtig Malkefodermester

kan straks faa Plads paa
Svartingegaard.
pr. Hasle.

Hjemmefarvning

Diverse Farver — saavel til Uld
som Silke anbefaler
Allinge Kolonial- og Produktforretning

Overretssagf. Bojesen-Koefoed

Sct. Mortensgade 17, Rønne, Telf. 22
(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret i
Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag
do. i Klemens (Kroen) Tirsdag Ef.

Bonevoks

Malerfernis, Gulvfernis, Linolie
samt Farver til Olie og Kalk
anbefales fra

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Til Amtsnævnets Rekvisitioner
har vi:

Prima bornholmsk Byg
og dansk Hvedekliid
men efter Bekendtgørelserne skal
alle disse gerne være expederet i
første Halvdel af August Maaned.

Nordlandets Handelshus

Majsskraa

Knækmajs

Hel Majs

Soyaskraa

Svinemel

Melassefoder

anbefaler

Allinge Kolonial-
Produktforretning

Til Malkekøerne har vi:
valsede Jordnødkager
do. Bomuldsfrøkager
do. Høfrøkager
frisklavet Soyaskraa
frisk Melassefoder
Pris 15 Kr. for 200 Pd.
og sælger gerne.

Nordlandets Handelshus

Sylte-Eddike

Syltepulver

Krydderier

Sylteglas

Seleglas

Syltefruffer

anbefales fra

Allinge Kolonial-
& Produktforretning

Kaffe, Te, Chokolade og Cacao

Billigste Dagspriser fra

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

Sommerfest.

Socialdemokr. Forening,
Rutsker, afholder festlig Sammen-
komst paa Hotel „Finnedalen“
Søndag den 31. August Kl. 4.
Alle Medlemmer af socialdemokra-
tiske Foreninger har Adgang.

Et Parti Melasse

sælges for 15Kr. pr. 100 kg.
Allinge Kolonial- &
Produktforretning.

Koncert og Afslutningsbal.

Benefice for Frkn. Christensen
& Sørensen paa Hotel ALLINGE
Søndag den 24. August.

Abrikoser

Blommer
Rosiner
Æbler

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

En ganske fortrinlig Lak-Fernis for Gulvene

hurtigtørrende og holdbar og dertil
rimelig i Prisen — sælges i

Nordlandets Handelshus.

Prima Mastinolie
= Motorolie
= Cylinderolie
Dribremme fra 1 1/2"
Remsamlere
Remmefedt
Dieselmørefander
Budsetvift

bedst og billigst hos

Allinge Kolonial-
og Produktforretning.

Hasle Bødkerforretning.

Aljetønder og Saltekar
samt al Slags Bødkerarbejde haves
paa Lager. Reparationer udføres.

C. Aakerlund,
Telefon Hasle 105.

Prima

Taglak og Tagtjære

samt Tjære koste anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Rom,

Cognac

Aquavit

Brændevin

Whisky

Diverse Vine

Allinge Kolonial- &
Produktforretning

Nye friskmalede Varer af:
amerikansk Flormel
dansk lyst Flormel
dansk Rugsigtemel
dansk groft Rugmel
meget smukke Byggryn
valsede, fine og grove,
som vi sælger til allerlaveste Pris.
Til Rugmelssorterne forlanges sta-
dig Kort, — de andre Sorter er der
fri Handel med.

Nordlandets Handelshus.

Sirup

prima lys amerikansk
Allinge Kolonial &
Produktforretning.

Meget solide,
pløjede og høvlede Brædder
til Loft og Gulv — alle Længder —
Nordlandets
Handelshus.

Prima dansk og engelsk
Marfælie-Sæbe
Blød Sæbe
Soda, Blegsoda, Ludpulver
Rissstivelse,
Skurepulver

Allinge Kolonial & Produktforretning

Alle Traädsøm,

Dykker og Stifter
er nedsat ganske betydeligt i Prisen
og er billigst i

Nordlandets Handelshus.

Prima

Bord margarine

Ren amerikansk Fedt

anbefaler

Allinge Kolonial & Produktforretning

Forlang hos Deres Handlende

Viggo Glistrups
K A F F E.

Specialitet:
Ægte Java Kaffe.

Prima Hvedemel,

Bagepulver
Citronessents
Mandelessents
Vanilleessents
Vanilietabletter
Vanillesukker
Vaniliestænger
Kardemomme
søde Mandler
bittere do.
Rosiner

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

En Køkkenpige

kan faa Plads til 1ste September.
Høiers Hotel.

Tagpap og Søm

Billigste Dagspris.

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Vi har rigelig Lager af Kærnefo-
der til Grise og Høns.

Hel Majs, valset Majs,
bornh. Byg, amk. Foderbyg,
Hvedekliid, Bygskraa
og sælger smaa og store Partier ef-
ter allerlaveste Notering.

Nordlandets Handelshus

Klipfisk

1,20 Øre kg.

Allinge

Kolonial- & Produktforretning

Nye galvaniserede
Vandspande og Vaskeballier
af den gamle svære Kvalitet er hjem-
kommen og sælges til meget rime-
lige Priser i

Nordlandets Handelshus

Mel,

amerikansk, uden Mærker

Allinge

Kolonial- & Produktforretning

I disse Dage har vi losset store
Partier — og hvorimellem er nogle
særlig gode

kanlskaarne Udskudsbrædder

3/4" og 1" tykke i alle Længder.
Disse ere udmærket anvendelige til
mange Ting og alle Reparationer.

Prisen paa disse er noget rimelig,
og beder alle om at gøre Forespørg-
sel og Handel i

Nordlandets Handelshus

Dobbelt rensed Salt

til Nedsaltning af Kød, Sild og til Madlavning.

Billigt Salt til Høsaltning.

Nordlandets Handelshus.

Brødrene Anker
Jernstøberi & Maskinfabrik
Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Kul haves stadig paa Lager ved Levka. Pris 4,50-5,50 hl.

Skovle og Spader

sælges billigt hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

De nye Efteraarsstoffer

er hjemkommen.

Vinterfrakker fra 110 Kr. Fine engelske Kamgarns-
klædninger fra 140 Kr. Fineste blaa Kamgarns-Serges
til Klædninger 180 Kr.
Nogle Buchskingsklædninger sælges meget billigt.

J. Johansens Skrædderforretning

Telefon Allinge 137.

Medbragt Stof forarbejdes. Spadseredragter og Ulstre efter Maal.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Regninger, Meddelelser, Fragtbreve, Brevpapir, Konvolutter.

Al Slags prima

dansk Sukker

til Syltning og Husholdningsbrug.
For at lette Ekspeditionen mod-
tager vi gerne Sukkermærker forud
som Bestillingsmærker.

Nordlandets Handelshus

Tapeter.

Stort Udvalg. — Billige Priser.

Tapetklister.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Ligkister og Møbler.
anbefales.

Klemensker Snedkerforretning

Telf. Kl. n 13,

L. Pihl.

Fuldbrændte Mursten Nr. 1

Haardtbrændte do. til Aglebeholdere

Aldeles frisk

Aalborg Cement

sælges fra Lager og frit tilkøbt

Banen efter laveste Beregning.

Nordlandets Handelshus.

Koste

af Revling og Piasava
anbefaler

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

Meget fine, tørre

Panelbrædder

alle Længder sælges i

Nordlandets Handelshus.

Langelands kontr. Hønsfoder

fremstillet under Kontrol af Dalum Laboratorium — faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Til forestaaende Høst anbefaler vi

Bedste Standard Manillagarn,

Pris i hele Pakker pr. kontant 270 pr. kg.

Bedste Sort **ren Jutegarn** i passende Nøgler, som løber om trent dobbelt saa langt som Manillagarn, Pris **3 Kr. pr. kg.** Dette er saaledes meget fordelagtigt at bruge.

Alle Bestillinger ekspederes i disse Dage.

Nordlandets Handelshus.

Billig Mad - og nem at gaa til!

Forl. Skildpadde	1 kg D. 3,50	1/2 kg D. 1,30
Stegte Kød-kager	— " 3,00	
Bayerske Pølser	— " 4,00	— " 2,05
Farseret Hvidkaal	— " 2,25	— " 1,15
Kødfars m. Brunkaal	— " 2,40	— " 1,25
Hakkebof	— " 3,20	— " 1,65
Kalvekarbonade	— " 3,20	— " 1,65
Haschis	— " 3,20	
Gulasch	— " 3,20	— " 1,65
Lobscoves	— " 3,20	— " 1,65
Stegte Frikadeller	— " 3,20	— " 1,65

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Kul- og Cocesprisen

er nedsat

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Magasin du Nords Udsalg, Allinge

J. P. Sommer

Telefon 5.

(ved Havnen)

Telefon 5.

Køkkenrekvisitter

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Cigarer

fra

Horwitz & Rattentid, P. Wulff og
A. M. Hirschsprung & Sønner

faas hos

Allinge

Kolonial- & Produktforretning.

Fra Livets Kringelgang

Opvarteren (gør op): En Gulasch 1 Kr. 50, en Kaffe 50 Øre, 2 Stk. Wienerbrød 50 Øre — var der Øl?
Gæsten: Nej, De sagde jo, det var udsolgt.

Opvarteren: Altsaa 50 Øre.
Gæsten: Hvad siger De?
Opvarteren: Det staar paa Frokossedlen: Uden Øl 50 Øre extra.

Teaterdirektøren: Hvilke Evner, unge Dame, mener De nu berettiger Dem til at gaa til Scenen?
Frøkenen: En indre Stemme siger mig daglig —
Direktøren: Saa bliv hellere Bugtaler.

Den nye Pige: Fruen er virkelig altfor fordringsfuld.
Fruen: Hvad mener De?
Pigen: Saadan nu med Fisken, som De siger til mig om at lægge i Blød. Det er ikke andet end Ulejlighed. Enhver Fisk har jo ligget i Vand hele sit Liv, saa de Par Minuter mere eller mindre.

Musikprofessoren: Hm, De ønsker Deres lille Datter skal lære at spille hos mig?
Gulaschbaronen: Ja, firehændigt! Professoren (smiler): Vi maa vist hellere begynde med een Finger.
Baronen: Ikke Tale om. Vi har Raad nok.

— De ønsker at skilles fra Deres Kone?

— Ja, hun er fra Tyrkiet.
— Det er ingen Skilsmissegrund.
— Jamen hun forlanger, at jeg hver Aften skal sige til hende: Godnat, min egen søde Konstantinopolitanerinde.

Konduktør Iversen er vældig høflig og hjælpsom. Hør ham bare paa Perronen.

Iversen: Toget kører!
Herren i en Kupa: Jeg har glemt at lukke et Brev.
Iversen: Skal nok besørge det.
Damen i en anden Kupa: Aa jeg skulde kysse min Søster.
Iversen: Skal nok besørge det.

Damen (paa Sølvtorvet): Undskyld at jeg spør' men hvordan kommer jeg hurtigst til Østbanegaarden?
Københavneren: Ved at løbe, lille Frue.

Læreren: De gamle Grækere havde nu i Virkeligheden ikke synderlig Respekt for deres Guder. Kan du give mig et Eksempel, Sophus?
Sophus: De gav dem Hundnavne som Diana og Akilles.

— Du hilste saa intimt paa Direktør Guldstrøm.
— Han bestyrer min Formue.
— Du? Og Formue??
— Jeg skal netop hen og fri til hans Datter.

— Kysser du min Kone??
— Det gør du jo ogsaa.
— Jamen, du er jo ikke nødt til det.

— Hvis du nu er pænt artig lige til i Aften, Sophus, saa tror jeg, du skal faa en Tiøre.
— Med Henblik paa Forholdene, Bedstemor, tror jeg nok, du skulde sige en Femogtyveøre.

Jægeren (gør Kur): Som min Hund holder sig til Dem, Frøken Madsen. Den aner altid, hvem dens Herre tager Sigte paa.

Den unge Pige: Aner den ogsaa i Forvejen, naar dens Herre skyder forbi?

— Hvad er det sorteste Sorte?
— En Neger, der falder i Sortedamssøen.
— Og hvad er det guleste Gule?
— Hr. Gulmann i Guldbergsgade, der har Gulsot.

Lægen: Naa, lille Fru Schwarzborg. Fulgte Patienten saa den Recept, jeg skrev ham i Forgaars?
Husholdersken: Fulgte? Nej, Gudskelov, nej, for saa havde han brækket Halsen. Han kastede den straks ud ad Vinduet.

Præsten: Bevares, bevares, sikken en Ildløs. Hvor er det, det brænder — hos Lars Hansen eller hos Smeden?

Bondemanden: Ded æ inte hos Smeden, Hr. Pastor, for han har højere assereret end som Lars.

Værktøj og Haveredskaber

Stort Udvalg. Billige Priser

Allinge Kolonial & Produktforretning

Nye amerikanske Hvedegryn,

ogsaa kaldet Mannagryn — og nye Sendinger af

Friske amerikanske Havregryn og prima danske do. i Pakker er hjemkommen. Prisen billigst i

Nordlandets Handelshus.

Høstbindegarn

er hjemkommen og bestilte Partier bedes venligst afhentet.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Margarinefabriks VEGETABIL MARGARINE

er anerkendt som den bedste.

Faas hos alle Handlende.

Prima Dampkul

ventes i Løbet af 8 Dage. Bestillinger bedes venligst indsendt.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bygningsartikler.

Brædder Planker Tømmer

Tagpap, Søm og Spiger, Støbegods

Cement, hydraulisk Kalk

anbefaler

Allinge Kolonial & Produktforretning

Engelske Dampkul til Tærskningen

er paa Lager, og der kommer om faa Dage en Ladning igen. Alle Bestillinger ekspederes renharpede og gerne snarest.

Engelske knuste og harpede Koks

er paa Lager, og foreløbig er der fri Handel hermed.

Nordlandets Handelshus.

Ris, Rismel
Sago, Sagomel
Byggryn, Majsmel
Mannagryn
Kartoffelmel
Semulegryn, Havregryn
Flækærter
Brune Bonner
Prima amk. Flormel
Prima dansk Flormel

alt sunde og friske Varer fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning